

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra jazyků

Bakalářská práce

**Jazyková politika Ukrajiny a její odraz ve výuce jazyků
na Státní zemědělsko - hospodářské univerzitě ve městě
Dnipro**

Kryvsun Roman

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Roman Kryvsun

Ekonomika a management

Název práce

Jazyková politika Ukrajiny a její odraz ve výuce jazyků na Státní zemědělsko – hospodářské univerzitě ve městě Dnipro

Název anglicky

Language policy of Ukraine and its impact on the study of foreign languages of Dnipro State Agrarian – Economic University

---

Cíle práce

Cílem práce je zhodnotit metody výuky cizích jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě v Dnipro s ohlednutím do historie výuky jazyků, objasnit příčiny vlivu ruštiny na ukrajinský jazyk a určit vlastnosti jazykové politiky Ukrajiny.

Metodika

Výzkum bude probíhat formou dotazníkového šetření mezi studenty a pedagogy za využití komparativní a statistické metody.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

jazyková politika, výukové metody, popularnost jazyků, studium jazyků

Doporučené zdroje informací

- GLADKOVA, H., VAČKOVA, K. 2013. Jazykové právo a slovanské jazyky. Praha: FFUK. 588 s. ISBN 978-80-7308-464-6
- MAKARČUK, S. 2004. Etnohrafija Ukrajiny. Navčalnyj posibnyk. 2. vyd. Lvov: Svit. 520 s. ISBN 966-603-371-2.
- PONOMARIV, O. 2000. Stylistyka sučasnoji ukrajinskoji movy. 3. vyd. Ternopol: Navčalna knyha – Bohdan. 248 s. ISBN 966-7520-80-3.
- ŠACHMATOV, O., KRYMSKYJ, A. 1922. Korotkyj narys istoriji ukrajinskoji movy ta chrestomatija. Kyjev: Vydavnyče tovarystvo Drukar. 184 s.
- TERES, N., Kudinov, D. 2020. Language policy in Ukrainian educational system. In: Facta Simonidis. sv. 13. Zamość: Wydawnictwo Uczelni Państwowej im. Szymona Szymonowicza. ISSN 1899-3109

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Drahoslava Kšandová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra jazyků

Elektronicky schváleno dne 4. 6. 2022

PhDr. Mgr. Lenka Kučírková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Jazyková politika Ukrajiny a její odraz ve výuce jazyků na Státní zemědělsko - hospodářské univerzitě ve městě Dnipro" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2023.

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval PhDr. Mgr. Drahoslavě Kšandové Ph.D. za pomoc při psaní bakalářské práce a také bych chtěl poděkovat studentce státní zemědělsko-hospodářské univerzity ve městě Dnipro Sněžaně Cigyčko za pomoc při výzkumu a při vedení rozhovorů s učiteli.

Jazyková politika Ukrajiny a její odraz ve výuce jazyků na Státní zemědělsko - hospodářské univerzitě ve městě Dnipro

Abstrakt

Tato práce se zabývá metodami využívaných při výuce cizích jazyků na Ukrajině a studiem vlivu různých faktorů na popularitu cizích jazyků.

Cílem práce je především určit, které jazyky jsou nejoblíbenější mezi ukrajinskými studenty na ukrajinských univerzitách, zhodnotit vliv jiných zemí a historických událostí na dějiny ukrajinského jazyka, porovnat metody výuky cizích jazyků v České republice a na Ukrajině. Srovnání je provedeno prostřednictvím průzkumu mezi studenty a učiteli.

Tato práce je rozdělena na teoretickou část, která se týká historie ukrajinského jazyka, vlivu různých zemí na ukrajinský jazyk, postoje Ukrajinců k cizím jazykům a popularity různých jazyků mezi obyvateli.

Praktická část vychází z ankety mezi studenty a učiteli, ze studia metod výuky cizích jazyků, ze zjištění rozdílů mezi výukou cizích jazyků na Ukrajině a v České republice a z porovnání popularity cizích jazyků před válkou a po vypuknutí války.

Klíčová slova: jazyková politika, výukové metody, popularnost jazyků, studium jazyků

Language policy of Ukraine and its impact on the study of foreign languages of Dnipro State Agrarian - Economic University

Abstract

This thesis serves to demonstrate the methods of teaching foreign languages in Ukraine and to study the influence of various factors on the popularity of foreign languages.

The main goal of the thesis was to show which languages are the most popular among Ukrainian students and at Ukrainian universities, to study the influence of other countries and historical events on the history of the Ukrainian language, to compare the methods of teaching foreign languages in the Czech Republic and in Ukraine.

The comparison was made through a survey of students and teachers.

This thesis is divided into a theoretical part, where I would like to tell in detail about the history of the Ukrainian language, about the influence that different countries had on the Ukrainian language, about the attitude of Ukrainians towards foreign languages, and about the popularity of different languages among the population.

And also for the practical part, in which, thanks to a survey between students and teachers, we will get to know the opinions of both, study methods of teaching foreign languages and try to find out what is the difference between teaching foreign languages in Ukraine and in the Czech Republic. I would also like to compare the popularity of foreign languages before and after the start of the war and study how migrations to European countries affect the popularity of foreign languages in Ukraine.

Keywords: language policy, teaching methods, popularity of languages, language study

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika.....	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Teoretický rámec	12
3.1.1 Definice pojmu jazyková politika.....	12
3.1.2 Vymezení pojmu "jazyková politika" na Ukrajině	13
3.1.3 Vývoj jazykové politiky na Ukrajině	14
3.1.4 Jazyková situace na Ukrajině	16
3.1.5 Důležitost jazykové politiky Ukrajiny	17
3.1.6 Vliv války na jazykovou politiku Ukrajiny	17
3.1.7 Vztah studentů k výuce cizích jazyků na univerzitách na Ukrajině	19
3.1.8 Moderní trendy ve výuce jazyků na univerzitách na Ukrajině	20
3.1.9 Vliv války na Ukrajině na výuku cizích jazyků na univerzitách	20
3.1.10 Přehled aktuálních jazykových politik a cílů Ukrajiny v oblasti jazykového vzdělávání.....	21
3.2 Jazyková politika a výuka jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro	23
3.2.1 Popis univerzity	23
3.2.2 Jazykové vzdělávání na univerzitě	25
3.2.3 Vliv jazykové politiky na výuku jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro.....	25
4 Vlastní práce	27
4.1 Vyhodnocení výsledků průzkumu mezi studenty.....	27
4.1.1 Otázka č. 1 Výběr cizích jazyků ke studiu	27
4.1.2 Otázka č. 2 Výběr konkrétního jazyku	28
4.1.3 Otázka č. 3 Počet hodin.....	29
4.1.4 Otázka č. 4 Úroveň znalostí učitele	30
4.1.5 Otázka č. 5 Vliv války na výuku cizích jazyků	31
4.1.6 Otázka č. 6 Kurzy pro zlepšení svých znalostí.....	32
4.1.7 Otázka č. 7 Využití tištěných slovníků	33
4.1.8 Otázka č. 8 Komunikace s rodilým mluvčím	34
4.1.9 Otázka č. 9 Výuka rodilými mluvčími.....	35
4.1.10 Otázka č. 10 Vliv jazykové politiky Ukrajiny na výuku cizích jazyků	36
4.1.11 Otázka č. 11 Vliv ekonomických partnerů Ukrajiny na výběr cizích jazyků na univerzitách	37

4.1.12	Otázka č. 12 Preferované cizí jazyky při výuce na univerzitě.....	38
4.1.13	Otázka č. 13 Plány v používání cizího jazyka po ukončení univerzity.....	40
4.2	Interview s učiteli.....	41
5	Výsledky a diskuse.....	43
5.1	Výsledky průzkumu mezi studenty.....	43
5.2	Výsledky rozhovoru s učiteli.....	44
6	Závěr.....	46
7	Seznam použitých zdrojů.....	48

1 Úvod

Jazyk je nejdůležitějším prostředkem komunikace mezi lidmi. To přímo souvisí s myšlením. Nemůže být myšlení bez jazyka a žádný jazyk bez myšlení. Jazyk a myšlení mají hluboce sociální charakter — nejen svou povahou, ale také svou funkcí ve společnosti. Pomocí myšlení lidé poznávají svět, objektivní zákony přírody a společnosti. Kognitivní činnost člověka, jeho myšlení je možné pouze na základě jazykového materiálu, slov a vět. Každý okamžik činnosti je podmíněn myšlenkou a jejím nositelem — jazykem. Jen díky jazyku vše, co předchozí generace získaly, nezahyne nadarmo, ale slouží jako základ pro další rozvoj lidstva.

Spisovný jazyk je jazykem státu, veřejnosti, politických institucí, organizací, vzdělávacích institucí, vědy, beletrie, obchodní komunikace, divadla, kina, tisku, televize.

Ukrajínština je státním jazykem na Ukrajině. Stát zajišťuje komplexní rozvoj a fungování ukrajinského jazyka ve všech oblastech veřejného života, přispívá k rozvoji ukrajinského národa, jeho tradic a kultury. A to vše je zaručeno Ústavou Ukrajiny.

Tak důležitá role jazyka ve společenském životě naší země vyžaduje dobrou znalost pravidel a zákonitostí jeho vývoje. Pro zvládnutí norem moderního spisovného jazyka je nutné hluboce studovat jeho lexikální strukturu, fonetický systém, gramatickou stavbu a stylistické vlastnosti. Dokonalá znalost jazyka je důležitým ukazatelem duševního rozvoje a kulturní úrovně člověka.

V podmínkách národního obrození získal ukrajinský jazyk zvláštní význam. Stal se rozhodujícím faktorem identity talentovaného ukrajinského lidu po staletí utlačovaného, výrazem intelektuálního a duchovního života.

Utváření národa úzce souvisí s formováním jeho jazyka. Všechny aspekty společenského života, procesy kognitivní a tvůrčí činnosti člověka, každý okamžik jeho vědomí jsou doprovázeny jazykem.

Každý národ má svůj jazykový obraz světa, to znamená, že se v jazyce projevuje mentalita a zároveň jazyk tvoří a poskytuje originální, jedinečný pohled na svět zástupců různých národností.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit metody výuky cizích jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě v Dnipro s ohlednutím do historie výuky jazyků, objasnit příčiny vlivu ruštiny na ukrajinský jazyk a určit vlastnosti jazykové politiky Ukrajiny.

2.2 Metodika

Výzkum probíhal formou dotazníkového šetření mezi studenty a pedagogy za využití komparativní a statistické metody

3 Teoretická východiska

3.1 Teoretický rámec

3.1.1 Definice pojmu jazyková politika

Jazyková politika se obecně týká rozhodnutí, která jsou vztahována k jazykům a jejich používání v dané společnosti. Jazyková politika může být definována jako soubor záměrů, principů, pravidel a opatření, která mají ovlivnit, podporovat nebo omezovat používání jazyků v různých oblastech společnosti, jako jsou vzdělávání, práce, kultura, politika a další. Jazyková politika může být vedena různými cíli, jako je například podpora lingvistické diversity, integrace menšinových jazyků do hlavního jazykového prostředí, standardizace jazyka, podpora jednoho jazyka před ostatními apod.

Jazyková politika může být také charakterizována různými prostředky, které se používají k jejímu prosazování, jako jsou legislativní opatření, jazykové testy, vzdělávací politiky, jazykové normy, mediální kampaně, ale také méně oficiální formy, jako jsou praktiky užívání jazyka v různých oblastech života.

Jazyková politika se obecně týká vztahů mezi jazyky a společností, a proto má vliv na mnoho oblastí, jako jsou vzdělávání, kultura, hospodářství, politika a sociální interakce.

Pojem "jazyková politika" má kořeny v oblasti sociolingvistiky a politologie a zahrnuje veškeré úsilí, které státy, vlády, politické orgány a další aktéři vynakládají k řízení a regulaci jazyků v jejich jurisdikci.

Termín "jazyková politika" se objevil v akademických kruzích na počátku 20. století a byl poprvé použit ve francouzské literatuře. V roce 1968 použil lingvista a politolog Joshua Fishman pojem "jazyková politika" ve své knize "Language Problems in Developing Nations". Fishman tímto pojmem označoval úsilí států a politických orgánů v oblasti jazyka, jako například rozhodování o úředním jazyce, ochraně menšinových jazyků a podpoře výuky jazyků.

V průběhu 20. století se pojem "jazyková politika" stal stěžejním tématem pro mnoho vědeckých disciplín, jako jsou sociolingvistika, politologie, antropologie a etnologie. V současné době se jedná o aktivní oblast výzkumu a praxe, zejména v oblastech, jako jsou multikulturalismus, mezinárodní migrace a globalizace.

3.1.2 Vymezení pojmu "jazyková politika" na Ukrajině

Vymezení pojmu "jazyková politika" na Ukrajině se vyvíjelo v závislosti na historických, politických a kulturních okolnostech země. Základem jazykové politiky na Ukrajině je ochrana a posilování pozice ukrajinštiny jako státního jazyka. Ukrajina je zároveň multilingvní země s mnoha menšinovými jazyky, a proto se jazyková politika na Ukrajině soustředí také na podporu a ochranu práv menšinových jazyků.

Podle Tarasovičové a Klymenka (2014) zahrnuje jazyková politika na Ukrajině následující aspekty: standardizaci ukrajinštiny, podporu a ochranu menšinových jazyků, vzdělávací politiku v oblasti jazyků, jazykovou diverzitu v médiích a veřejné správě a mezinárodní spolupráci v oblasti jazyků.

Standardizace ukrajinštiny je soustředěna na úpravu gramatiky, slovní zásoby a pravopisu ukrajinštiny, aby se zlepšila srozumitelnost a jednotnost jazyka. Podpora a ochrana menšinových jazyků se týká zejména práva na vzdělání a používání v menšinových komunitách. Vzdělávací politika v oblasti jazyků se snaží zajistit, aby byly jazykové dovednosti obyvatelstva dostatečné pro potřeby společnosti a ekonomiky. Jazyková diverzita v médiích a veřejné správě se týká podpory používání menšinových jazyků v těchto oblastech. Mezinárodní spolupráce v oblasti jazyků se soustřeďuje na podporu mezinárodních jazykových vztahů a na rozvoj jazykového vzdělávání.

Podle Hrycyk (2017) posiluje v současnosti jazyková politika na Ukrajině pozice ukrajinštiny jako státního jazyka a podílí se na zajištění rovnoprávnosti menšinových jazyků. Podle autorky je však v praxi ochrana menšinových jazyků často nedostatečná a menšinové jazyky jsou stále ohrožené.

3.1.3 Vývoj jazykové politiky na Ukrajině

Jazyková politika se obecně týká vztahů mezi jazyky a společností, a proto má vliv na mnoho oblastí, jako jsou vzdělávání, kultura, hospodářství, politika a sociální interakce.

Jazyková politika na Ukrajině prošla v posledních desetiletích mnoha změnami a vývojem.

- V roce 1991 byl přijat první jazykový zákon, který uznává ukrajinštinu jako oficiální jazyk Ukrajiny a stanovil povinnost používat ukrajinštinu ve veřejném životě. Zákon také poskytuje práva menšinovým jazykům a jejich používání v souladu s potřebami místních obyvatel. (Bilaniuk, L. 2005).
- V roce 2012 byl přijat nový jazykový zákon, který byl však později zrušen Ústavním soudem Ukrajiny. Zákon zavedl povinnost používat ukrajinštinu ve všech oblastech veřejného života a zvýšil nároky na úroveň znalostí ukrajinštiny pro státní zaměstnance a politické kandidáty. (Melnik, I. 2015).

Od roku 2014 se jazyková politika na Ukrajině stala ještě citlivějším tématem a způsobila mnoho sporů. Níže je uvedeno několik klíčových událostí a změn v jazykové politice Ukrajiny od roku 2014 spolu s citacemi z relevantní literatury.

- V roce 2014 byla přijata novela jazykového zákona, aby se omezilo používání ruského jazyka a zlepšila pozice ukrajinštiny. Tato novela způsobila mnoho sporů a protestů zejména na východní Ukrajině, kde žije velké množství ruských mluvčích. (Pauwels, A. 2017).
- V roce 2017 byl přijat nový jazykový zákon, který však vyvolal kontroverze. Zákon posiloval pozici ukrajinštiny a stanovil povinnost používat ji v mnoha oblastech, včetně vzdělávání, kultury a oficiální korespondence. Zároveň však poskytoval některé jazykové výjimky pro menšiny a zahrnoval klauzuli o "ukrajinštině jako státním jazyku", což mnohé menšiny vnímaly jako diskriminační. (Szabó, M. 2019).

- V roce 2018 byl přijat zákon o vzdělávání, který opět vyvolal kontroverze kvůli jazykovým otázkám. Zákon stanovil, že ukrajinština bude jediným jazykem vzdělávání ve středních školách, což mnohé menšiny vnímaly jako omezování jejich práv. (Szabó, M. 2019).
- V roce 2019 byla zavedena nová norma, která vyžadovala, aby zahraniční umělci na Ukrajině mluvili ukrajinštinou ve veřejných vystoupeních. Tato norma vyvolala kontroverze a kritiku ze strany umělců a organizací, které se obávaly omezování svobody projevu. (BBC News, 2019.)
- V roce 2020 byl přijat nový zákon o jazyce, který zpřísnil pravidla pro používání ukrajinštiny v oficiálních dokumentech a ve veřejné správě. Zákon stanovil, že oficiální dokumenty a komunikace musí být v ukrajinštině, ale také poskytoval některé jazykové výjimky pro menšiny. Zákon byl součástí širšího úsilí o posílení pozice ukrajinštiny jako státního jazyka. (Kyiv Post, 2020.)
- V roce 2021 byla navržena novela jazykového zákona, která rozšířila povinnost používání ukrajinštiny v obchodních a kulturních institucích. Navrhovaná novela však vyvolala kontroverze kvůli obavám omezování práv menšin. (Kyiv Post, 2021.)
- V roce 2021 také vypukla kontroverze kvůli jazykové politice na Ukrajině v souvislosti s organizací Eurovision Song Contest. Několik zemí včetně Ruska, Běloruska a Kazachstánu vyjádřily obavy ohledně přísných jazykových pravidel a národnostních otázek. (The Independent, 2021).

Podle autora (Reznik, 2018) «*Since the issue of language policy is so politicised in Ukraine, the instruments and mechanisms to which Ukraine has now committed itself have also acquired specific political significance and symbolic weight*». Z toho vyplývá, že jazyková politika na Ukrajině má vysoký politický význam a symbolickou váhu, což souvisí s politickou polarizací této oblasti a důvody pro vytváření a implementaci jazykové politiky

Tyto události ukazují, že jazyková politika na Ukrajině zůstává citlivým tématem a stále vyvolává politické a společenské spory.

3.1.4 Jazyková situace na Ukrajině

Jazyková situace na Ukrajině je poměrně složitá a různorodá. Oficiálním jazykem je ukrajinština, která je mateřským jazykem asi 67 % obyvatelstva. Ruština je druhým nejrozšířenějším jazykem, kterým mluví zhruba 30 % obyvatel Ukrajiny. Mimo tyto dva jazyky se na Ukrajině mluví také dalšími menšinovými jazyky, jakými jsou polština, rumunština, maďarština a tatarský jazyk.

Na Ukrajině se taky hovoří mnoha dialekty, které jsou v mnoha ohledech podobné ruštině a běloruštině. Existuje také mnoho ukrajinských dialektů, které se liší výslovností, slovní zásobou a gramatikou. Většina z těchto dialektů se používá v různých regionech Ukrajiny a mohou být velmi odlišné od standardní ukrajinštiny, která je používána v oficiálních dokumentech, médiích a vzdělávacím systému.

V současné době se na Ukrajině stále více prosazují cizí jazyky, zejména angličtina. Angličtina se stává důležitou jazykovou znalostí, nejen v obchodě a vysokých školách, ale také v běžném životě. Kromě angličtiny se na Ukrajině také učí němčina, francouzština, španělština, italština a další evropské jazyky.

Existuje také rostoucí zájem o učení se asijských jazyků, zejména čínštiny, která se stává stále důležitější v oblasti obchodu a investic. Ukrajina se také snaží zlepšit své vztahy s Tureckem a turečtina se stává stále populárnějším jazykem mezi Ukrajinci.

Nicméně stále existují regionální rozdíly v používání cizích jazyků na Ukrajině. V západních regionech se více mluví polsky a německy, zatímco v jihovýchodních regionech je větší důraz kladen na ruštinu a turečtinu.

Jazyková politika na Ukrajině se v posledních letech stala předmětem sporů a kontroverzí. Po odchodu z Ruska a následujících politických změnách byla ukrajinština posílena jako oficiální jazyk státu, což vedlo k nárůstu jejího používání v médiích, veřejné správě a školství. Nicméně zároveň to vyvolalo obavy ze ztráty práv ruské menšiny a mnozí Rusové se na Ukrajině cítí diskriminováni.

Situace je dále komplikována válkou na východě Ukrajiny, kde mnoho obyvatel mluví rusky a mají blíže k Rusku než k západní Ukrajině. To může mít dopad na výuku jazyků na univerzitách, zejména v oblastech, kde je většina obyvatel rusky mluvících.

3.1.5 Důležitost jazykové politiky Ukrajiny

Jazyková politika je důležitá na Ukrajině zejména kvůli historickým a kulturním faktorům. Ukrajina je multilingvní země s mnoha jazyky a dialekty. V průběhu let byly jazyky na Ukrajině několikrát politizovány a využívány jako prostředek k prosazení politických cílů.

Jazyková politika hraje klíčovou roli v otázce národní identity, kulturního dědictví a mezinárodních vztahů Ukrajiny. Podle ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského je jazyková politika důležitá pro posílení ukrajinské suverenity a jednoty. Mluví se o ukrajinské jednotě, ukrajinské identitě a ukrajinském jazyce. Tyto tři základní věci jsou vzájemně propojené.

Jazyková politika na Ukrajině také ovlivňuje ekonomickou a kulturní integraci země do mezinárodního společenství. Vláda se snaží podpořit využívání angličtiny a dalších jazyků jako nástroje k získání konkurenční výhody na mezinárodním trhu a k podpoře turistického ruchu.

Význam jazykové politiky je také patrný v oblasti vzdělávání. Jazyky jsou klíčovým prvkem vzdělávání a zahraniční jazykové certifikáty jsou pro studenty často nutností pro uplatnění na trhu práce. Jazyková politika tak může mít vliv na počet studentů, kteří se rozhodnou studovat určitý jazyk, a na způsob, jakým se jazyky vyučují.

3.1.6 Vliv války na jazykovou politiku Ukrajiny

Války na Ukrajině v posledních letech měly vliv na jazykovou politiku země, zejména na východě Ukrajiny, kde probíhaly ozbrojené konflikty. V této oblasti se v minulosti užívala ruština, ale ukrajinská vláda se rozhodla v této oblasti posílit pozici ukrajinského jazyka. V roce 2014 byl přijat zákon, který zvyšuje status ukrajinštiny jako jediného úředního jazyka, což vyvolalo protesty v ruskojazyčných oblastech.

V průběhu konfliktu se také objevila otázka, jaký jazyk by měl být používán v ozbrojených silách a jaký jazyk by měl být povinně vyučován ve školách. V roce 2018 byl přijat zákon o vzdělávání, který upravuje výuku ukrajinského jazyka jako povinného jazyka ve školách, což opět vedlo k protestům v ruskojazyčných oblastech Ukrajiny.

Je třeba poznamenat, že jazyková politika na Ukrajině je stále diskutovaným tématem a v některých oblastech stále existují obavy a neshody ohledně uplatňování jednoho nebo druhého jazyka.

Je obtížné přesně určit vliv války v roce 2022 na popularitu ukrajinského jazyka. Válka může mít nejrůznější dopady na jazykovou politiku a jazykové preference v různých oblastech, a to v závislosti na mnoha faktorech jako jsou geografická poloha, etnické a jazykové složení obyvatelstva a politické tendence.

Nicméně, lze předpokládat, že válka může mít vliv na posilování ukrajinského jazyka jako symbolu národní jednoty a identity zejména v oblastech, kde je etnické složení obyvatelstva smíšené. Například v Doněcké a Luhanské oblasti, které jsou nyní ovládány separatisty, byla ukrajinština v minulosti opomíjena ve prospěch ruštiny a ruština byla v těchto oblastech preferovaným jazykem komunikace. Nicméně válka a ruská agresivita může vést k posílení ukrajinského jazyka jako protiváhy k ruskému jazyku. Ohledně vlivu války na popularitu ukrajinského jazyka se například uvádí v průzkumu provedeném Kyjevským mezinárodním sociologickým institutem, že počet obyvatel, kteří používají ukrajinštinu jako hlavní jazyk, se zvýšil na 70%.

Na druhé straně může válka také vést k větší snaze o zachování a posílení ruského jazyka zejména v oblastech, které jsou nyní pod ruskou kontrolou. Tento jev by mohl být podpořen ruskou propagandou a snahou o destabilizaci Ukrajiny.

Vliv války na jazykovou politiku a preference v Ukrajině zůstávají obtížně předvídatelné a bude záviset na dalším vývoji situace.

3.1.7 Vztah studentů k výuce cizích jazyků na univerzitách na Ukrajině

Vztah studentů k výuce cizích jazyků na univerzitách na Ukrajině může být různorodý a závisí na mnoha faktorech, jako je motivace, zájem a cíle studentů. Někteří studenti si mohou být vědomi významu cizích jazyků pro jejich budoucí kariéru a budou tedy více motivováni k učení se jazyků. Na druhé straně někteří studenti se mohou cítit nuceni učit se cizí jazyk kvůli školním požadavkům a mohou být méně motivováni.

Jazyková politika může mít velký vliv na vztah studentů k výuce cizích jazyků. Například pokud je určitý jazyk preferovaný nebo podporovaný vládou nebo univerzitou, může to zvýšit zájem studentů o tento jazyk a motivovat je k jeho učení. Stejně tak, pokud jsou k dispozici kvalitní jazykové kurzy a materiály a existuje podpora pro studenty, kteří potřebují pomoc s výukou jazyků, může to také pozitivně ovlivnit vztah studentů k výuce cizích jazyků.

Podle průzkumu provedeného na univerzitách v Kyjevě, Lvově a Dněpropetrovsku v roce 2018 byli studenti nejvíce motivováni k učení se angličtiny, němčiny a francouzštiny. Tento výběr jazyků může být ovlivněn globálním významem angličtiny jako mezinárodního jazyka, ale také například ekonomickými vztahy s Německem. A u francouzštiny hraje velkou roli to, že je tento jazyk jedním z oficiálních jazyků Evropské unie.

Podle studie "Attitudes towards Learning Foreign Languages at Ukrainian Universities: Insights from a Survey of Students and Teachers" z roku 2020, provedené mezi studenty a učiteli ukrajinských univerzit, byla většina studentů motivována ke studiu cizích jazyků především touhou zlepšit své pracovní příležitosti a mezinárodní mobilitu.

Další studie z roku 2019 nazvaná "The Language Policy of Ukrainian Higher Education Institutions: Practice and Prospects" ukazuje, že jazyková politika na ukrajinských univerzitách má vliv na vztah studentů ke studiu cizích jazyků. Studie ukázala, že některé ukrajinské univerzity, které přijaly politiku vyučování výhradně v ukrajinštině, měly nižší počty studentů v programech zaměřených na studium cizích jazyků.

Je tedy důležité, aby jazyková politika univerzit podporovala výuku cizích jazyků a nabízela studentům širokou škálu jazykových kurzů. V dnešním globalizovaném světě jsou cizí

jazyky stále důležitější a studenti, kteří zvládnou více jazyků, mají větší šance na úspěšnou kariéru a mezinárodní mobilitu.

3.1.8 Moderní trendy ve výuce jazyků na univerzitách na Ukrajině

Moderní trendy ve výuce jazyků na univerzitách na Ukrajině se často soustředí na aktivní zapojení studentů a využití moderních technologií.

Jedním z těchto trendů je tzv. "aktivní výuka", která se zaměřuje na zapojení studentů do procesu učení. Podle studie publikované v časopise *English Language Teaching* se jedná o metodu výuky, která je "založena na účasti studentů, a to jak fyzické, tak i kognitivní, a na jejich vlastním aktivním přístupu k učení" (Iakovenko & Kovalchuk, 2021).

Dalším trendem je využití moderních technologií v procesu výuky. Například výukový software a aplikace mohou být využívány pro rozšíření slovní zásoby a zlepšení komunikačních dovedností studentů. Podle studie publikované v časopise *Computer Assisted Language Learning* se jedná o metodu výuky, která "umožňuje studentům vlastní tempo učení a nabízí různé interaktivní prvky, jako jsou například testy a hry" (Shcherba & Shcherba, 2019).

Třetím trendem je důraz na mezinárodní jazykovou komunikaci a multikulturní porozumění. Vzhledem k tomu, že Ukrajina se stává stále více globalizovanou a mnoho studentů plánuje pracovat v mezinárodním prostředí, je důležité zdůraznit význam jazykového vzdělání pro mezinárodní komunikaci a multikulturní porozumění. Podle studie publikované v časopise *European Journal of Multicultural Studies* by měla být výuka jazyků na univerzitách zaměřena na "rozvoj mezinárodních jazykových dovedností a porozumění mezinárodnímu kulturnímu kontextu" (Lomachenko, 2021).

3.1.9 Vliv války na Ukrajině na výuku cizích jazyků na univerzitách

Válka na Ukrajině od roku 2014 měla vliv na mnoho oblastí včetně vzdělávání a výuky jazyků na univerzitách. Násilnosti v oblastech Donbasu a Krymu způsobily změny ve výuce

jazyků na těchto územích, ale válka měla také dalekosáhlé dopady na univerzity a výuku jazyků v jiných částech Ukrajiny.

V oblastech Donbasu a Krymu, které byly pod kontrolou proruských separatistů a ruských vojsk, byla ukrajinština nahrazována ruštinou a výuka cizích jazyků, zejména angličtiny, byla omezena. Například na Krymské státní humanitní univerzitě byla angličtina zrušena jako vyučovací jazyk, ačkoli byla dříve povinnou součástí studijního plánu.

V oblastech, které zůstaly pod kontrolou ukrajinské vlády, byla výuka cizích jazyků, zejména angličtiny, posílena jako prostředek k integraci Ukrajiny do evropského společenství a k rozvoji ekonomických a obchodních vztahů s ostatními zeměmi. V některých případech byly vytvořeny nové studijní programy a kurzy zaměřené na podporu zahraničních jazyků. Například na Lvovské polytechnické univerzitě byl vytvořen nový kurz zaměřený na výuku angličtiny pro inženýry.

Válka však také ovlivnila obecný postoj studentů a vyučujících ke vzdělávání a výuce jazyků. Mnoho studentů se bálo cestovat do zahraničí kvůli bezpečnostním problémům a ekonomické situaci zhoršené válkou. Někteří studenti také ztratili zájem o studium cizích jazyků v důsledku emocionálního traumatu a stresu spojeného s válkou.

3.1.10 Přehled aktuálních jazykových politik a cílů Ukrajiny v oblasti jazykového vzdělávání

V současné době existuje na Ukrajině několik oficiálních jazykových politik a cílů v oblasti jazykového vzdělávání např.

- Ukrajinský jazyk jako státní jazyk: Ukrajinský jazyk byl v roce 2019 ustanoven jako jediný státní jazyk Ukrajiny. Toto rozhodnutí přineslo změny do jazykového vzdělávání, kdy se zvýšila pozornost věnovaná výuce ukrajinského jazyka a jeho používání ve veřejném životě.

- Podpora jazykové diverzity: Ukrajina podporuje jazykovou diverzitu, což je reflektováno v Ústavě Ukrajiny a v některých zákonech. Ukrajina uznává jako regionální několik jazyků národnostních menšin, včetně ruštiny, polštiny, maďarštiny a rumunštiny a podporuje výuku těchto jazyků ve školách.
- Zvyšování kvality jazykového vzdělávání: Ukrajina se snaží zlepšit kvalitu jazykového vzdělávání a poskytovat lepší příležitosti pro výuku cizích jazyků. V roce 2019 byl přijat nový zákon o základní a střední škole, který klade důraz na výuku cizích jazyků od první třídy základní školy a na zlepšení kvality výuky.
- Digitalizace jazykového vzdělávání: V souvislosti s rychlým rozvojem digitálních technologií se Ukrajina snaží digitalizovat jazykové vzdělávání a poskytovat studentům nové možnosti výuky jazyků online.

Cíle ukrajinské jazykové politiky v oblasti jazykového vzdělávání mají několik funkcí. Jedním z hlavních cílů je zajistit, aby všichni občané měli přístup ke kvalitnímu jazykovému vzdělání, a to bez ohledu na region, sociální status nebo mateřský jazyk. Dalším cílem je podpora ukrajinského jazyka jako státního jazyka a jeho užívání v různých oblastech společnosti, včetně veřejné správy, vzdělávání, kultury a médií. Zároveň se snaží podporovat a ochraňovat menšinové jazyky, aby mohly být uchovány a předány dalším generacím. Tento přístup k jazykové politice reflektuje snahu o budování inkluzivní a pluralitní společnosti na Ukrajině.

Budoucí cíle jazykové politiky Ukrajiny lze jen obtížně předpovědět, nicméně některé trendy lze pozorovat. Jedním z hlavních témat diskuse o jazykové politice v posledních letech je podpora užívání ukrajinštiny jako státního jazyka, zejména v oblastech, kde je ruština stále dominantním jazykem. Tento trend se pravděpodobně bude nadále rozvíjet, a to jak na úrovni oficiálních dokumentů a institucí, tak i v běžném životě.

Dalším tématem, které se v posledních letech stává stále důležitějším, je podpora výuky angličtiny a dalších cizích jazyků, jako jsou němčina, francouzština, španělština nebo italština. Ukrajinská vláda se snaží podpořit výuku cizích jazyků v rámci celoživotního vzdělávání, zejména v oblasti podnikání, obchodu a cestovního ruchu.

Budoucí cíle jazykové politiky by také mohly zahrnovat posílení jazykových znalostí ukrajinských občanů v oblastech, které jsou klíčové pro hospodářský rozvoj země, jako jsou IT, věda a technologie, nebo energetika. Podpora výuky jazyků příbuzných s ukrajinštinou, jako je polština nebo běloruština, by také mohla být součástí budoucí jazykové politiky.

Zároveň by se však mohly objevit i snahy o ochranu a podporu regionálních jazyků a dialektů na Ukrajině, což by mohlo být vnímáno jako krok k větší kulturní a jazykové diverzitě. Je však nutné zdůraznit, že vývoj jazykové politiky závisí na politické situaci a vůli vládnoucích politických stran a že se může různit v různých oblastech země.

3.2 Jazyková politika a výuka jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro

3.2.1 Popis univerzity

Státní zemědělsko-hospodářská univerzita ve městě Dnipro (Дніпровський державний аграрно-економічний університет) je jednou z nejvýznamnějších univerzit v oblasti zemědělství a hospodářství na Ukrajině. Nachází se ve městě Dnipro (dříve Dnipropetrovsk) v centrální části země.

Univerzita byla založena v roce 1922 jako Dněpropetrovská zemědělská akademie a později se stala významným vzdělávacím a výzkumným střediskem pro oblast zemědělství a hospodářství na Ukrajině. Univerzita má vynikající výzkumnou základnu a spolupracuje s mnoha národními i mezinárodními institucemi a organizacemi v oblasti zemědělství a hospodářství. Nabízí také možnosti pro praxi a stáže pro studenty a absolventy. Státní zemědělsko-hospodářská univerzita ve městě Dnipro je považována za jednu z nejprestižnějších univerzit v oblasti zemědělství a hospodářství na Ukrajině a představuje významnou instituci v oblasti vzdělávání a výzkumu v této oblasti.

Dnes má univerzita 7 fakult a nabízí bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy v různých oblastech, včetně agronomie, ekonomiky, managementu, veterinární medicíny a potravinářských technologií.

- Agronomická fakulta se zaměřuje na zemědělskou produkci a pěstování rostlin. Studenti se učí o zemědělské technologii, pěstování a ochraně rostlin, kvalitě půdy a vodě, zemědělských plodinách a výrobních zemědělských technologiích.
- Biotechnologická fakulta se zaměřuje na technologie využívající biologické procesy pro zlepšení zemědělství a potravinářské produkce. Učí se zde také biochemie, mikrobiologie a genetika, a to s cílem využívat výsledky výzkumu pro vylepšování zemědělství a zvýšení výroby potravin.
- Fakulta vodohospodářského inženýrství a ekologie se zabývá správou vodních zdrojů a jejich využíváním v zemědělství, stejně jako ochranou životního prostředí a udržitelným rozvojem zemědělství. Tato fakulta se také zaměřuje na inženýrské aspekty využívání vody, jako jsou například stavby přehrad, zavlažování a odvodňování.
- Fakulta managementu a marketingu se zaměřuje na výuku obchodních a manažerských aspektů zemědělství, včetně správy podniků, účetnictví, marketingu a řízení lidských zdrojů. Tato fakulta má za cíl vychovávat kvalifikované manažery, kteří budou schopni řídit a inovovat zemědělský sektor.
- Inženýrsko-technologická fakulta se zabývá využitím technologií a strojů v zemědělství, stejně jako výrobou a údržbou strojů a zařízení, rozvojem nových technologií a zemědělských postupů pro zvýšení efektivity a produktivity zemědělství.
  - Fakulta účetnictví a financí je zaměřena na vzdělávání v oblasti účetnictví, daní, auditu, finančního řízení a dalších oblastí ekonomie. Studenti získávají teoretické znalosti a praktické zkušenosti, aby mohli úspěšně působit v podnikatelském sektoru, finančních institucích a veřejné správě.
  - Fakulta veterinární medicíny se zabývá vzděláváním v oblasti veterinárního lékařství, zdraví a ochrany zvířat. Studenti získávají znalosti v oblasti anatomie, fyziologie, patologie, farmakologie a dalších disciplín spojených s péčí o zvířata.

Absolventi této fakulty mohou pracovat jako veterinární lékaři v soukromé praxi, ve státní správě nebo v oblasti výzkumu a vývoje ve veterinární medicíně.

3.2.2 Jazykové vzdělávání na univerzitě

Státní zemědělsko-hospodářská univerzita ve městě Dnipro nabízí vzdělávací programy v různých oblastech, včetně jazykového vzdělávání. Studenti mohou studovat jazyky jako samostatný obor nebo jako součást jiného studijního programu. Kromě toho fakulta nabízí také přípravné kurzy pro zlepšení jazykových dovedností studentů. Státní zemědělsko-hospodářská univerzita ve městě Dnipro nabízí výuku několika cizích jazyků, mezi kterými jsou angličtina, němčina, francouzština.

Jazykové vzdělávání na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro se zaměřuje na rozvoj jazykových dovedností studentů, zejména v oblasti odborného jazyka v souvislosti s jejich studijním oborem. Studenti se učí, jak psát odborné texty v cizím jazyce, tak i komunikovat ústně v odborných situacích.

Kromě toho jsou studenti motivováni k účasti na jazykových soutěžích, konferencích a workshopech, což jim umožňuje zlepšit své jazykové dovednosti a získat nové zkušenosti. Univerzita také spolupracuje s mnoha zahraničními univerzitami a organizacemi, což umožňuje studentům získat mezinárodní zkušenosti a zlepšit své jazykové dovednosti prostřednictvím výměnných programů a stáží.

Jazykové vzdělávání na univerzitě je považováno za důležitou součást vzdělávacího procesu, která přispívá k rozvoji jazykových dovedností studentů a připravuje je na úspěšné uplatnění v profesním životě.

3.2.3 Vliv jazykové politiky na výuku jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro

Jazyková politika na Ukrajině může mít vliv na výuku jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro. Vzhledem k tomu, že ukrajinská jazyková politika se měnila a vyvíjela v posledních letech, může se to projevit i ve výuce jazyků na univerzitě.

Jazyková politika Ukrajiny zahrnuje několik aspektů, jako je oficiální jazyk, menšinové jazyky, vzdělávání a kultura. Od roku 2019 byl oficiálním jazykem Ukrajiny pro všechny úřední dokumenty, včetně vzdělávacích materiálů, stanoven ukrajinský jazyk. To znamená, že výuka jazyků na univerzitě by se mohla více zaměřit na ukrajinštinu, aby splňovala požadavky oficiálního jazyka.

Dalším faktorem, který může ovlivnit výuku jazyků na univerzitě, je vztah Ukrajiny k jazykům menšinových skupin. V roce 2019 byl přijat zákon o jazykových právech menšin, který stanovil, že menšinové jazyky mohou být používány v úředních dokumentech na územích s vysokým podílem menšinového obyvatelstva. To znamená, že v oblastech, kde je vysoký podíl menšinového obyvatelstva, by mohlo být více prostoru pro výuku menšinových jazyků na univerzitě.

I když se jazyková politika Ukrajiny může promítnout do výuky jazyků na univerzitě, nabízí Státní zemědělsko-hospodářská univerzita ve městě Dnipro výuku různých jazyků a snaží se připravit studenty na mezinárodní trh práce. Studenti mají přístup k moderním vzdělávacím metodám a technologiím, jako jsou interaktivní tabule, online vzdělávání a vzdělávací programy v zahraničí. Tímto způsobem je zajištěno, že vzdělání poskytované na univerzitě odpovídá nejen požadavkům ukrajinské jazykové politiky, ale i potřebám studentů a trhu práce.

4 Vlastní práce

Čtvrtá část této práce představuje praktickou část, v níž jsou analyzovány výsledky průzkumu provedeného mezi studenty univerzity a rovněž obsahu rozhovorů s učiteli cizích jazyků, kteří působí na této vysokoškolské instituci. Tato praktická část zahrnuje podrobné zhodnocení výsledků průzkumu, jehož hlavním cílem je identifikovat klíčové faktory ovlivňující výběr jazykových kurzů a také hodnotit úroveň ovládnutí cizích jazyků u studentů a učitelů. V rámci této části je provedena kritická analýza vztahu mezi jazykovou politikou Ukrajiny a jejím dopadem na výuku cizích jazyků na univerzitě.

4.1 Vyhodnocení výsledků průzkumu mezi studenty

4.1.1 Otázka č. 1 Výběr cizích jazyků ke studiu

Graf 1 Počet cizích jazyků k výběru

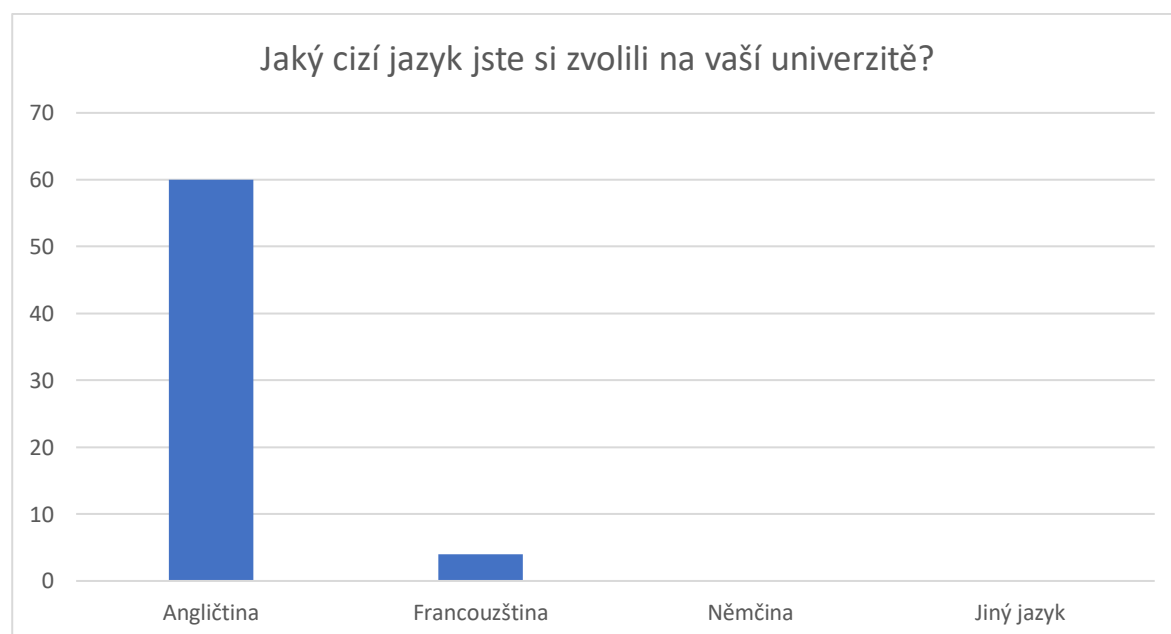
Zdroj: vlastní zpracování

Jako první byla zvolena otázka "Myslíte si, že vám vaše univerzita nabízí dostatečně široký výběr cizích jazyků ke studiu", na kterou odpovědělo 30 studentů (viz graf 1) "Ano, dostatečně", 12 studentů odpovědělo "Ne, nenabízí jazyky, které bych si přál(a)", 14 studentů odpovědělo "Dostatečně, ale rádi bychom měli širší výběr" a 8 studentů odpovědělo "Není to pro mě důležité". Z toho můžeme vyvodit, že většina dotázaných studentů si myslí, že univerzita poskytuje dostatečný počet jazyků na výběr, ale přesto si menší část myslí, že počet jazyků je nedostatečný, což naznačuje, že ukrajinské univerzity již začínají čelit

problémům s nedostatkem možností, což může být způsobeno řadou faktorů. Jedním z nich může být poměrně rychlý ekonomický růst Ukrajiny v oblasti nových ekonomických partnerů, protože Ukrajina v posledních letech začala spolupracovat s mnoha novými zeměmi a s některými se partnerství zintenzivnilo, jako například s Polskem. Důležité je, že zájem o ně roste, což bude mít pozitivní vliv na budoucí generaci studentů. I když většina studentů je spokojena s výběrem, nelze si nevšimnout velkého nedostatku různorodosti jazyků. Také 8 studentů zvolilo odpověď "Není to pro mě důležité", což naznačuje, že mnoho studentů nepovažuje cizí jazyky za důležité pro svou budoucnost. Lze konstatovat, že toto může být jedním z příznaků nedostatečné práce jazykové politiky v oblasti cizích jazyků a podpory mladé generace ke studiu jazyků.

4.1.2 Otázka č. 2 Výběr konkrétního jazyku

Graf 2 Výběr jazyka

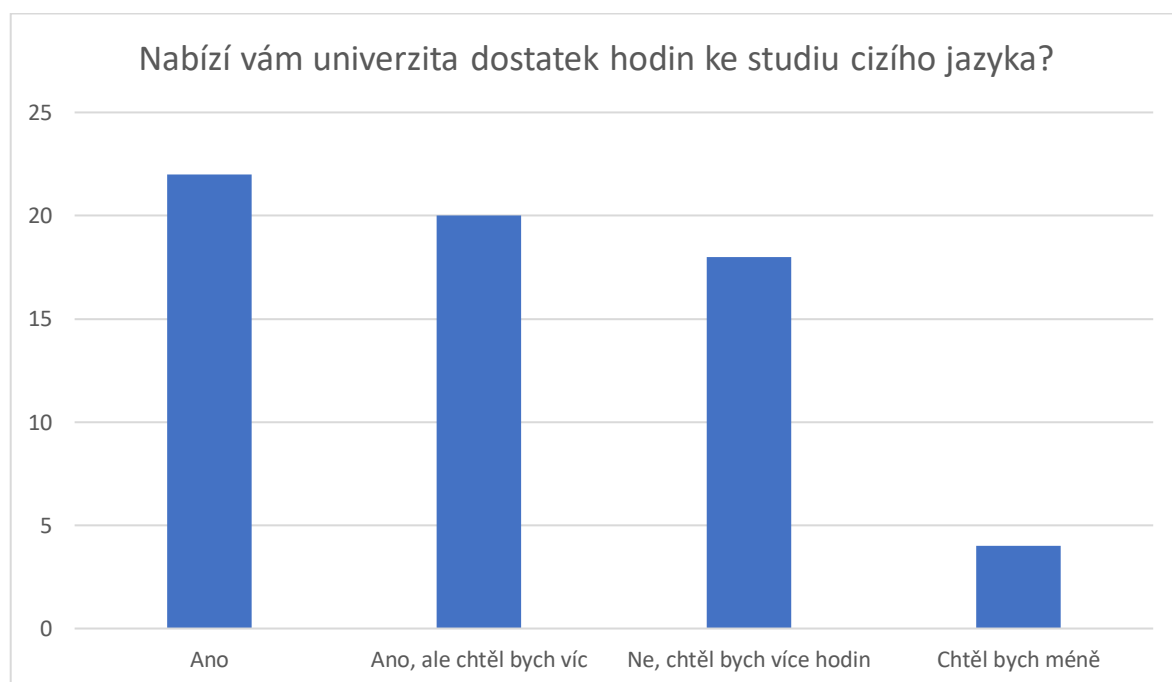
Zdroj: vlastní zpracování

Druhá otázka zněla "Jaký cizí jazyk jste si zvolili na vaší univerzitě?" Na tuto otázku odpovědělo (viz graf 2) 60 studentů "angličtinu" a 4 studenti odpověděli "francouzštinu". Na první pohled by se mohlo zdát, že zájem o angličtinu je způsoben její neuvěřitelnou popularitou na Ukrajině a částečně to také platí. V současné době Ukrajina nabízí obrovské množství perspektivních pracovních míst, kde jedním z hlavních požadavků je angličtina. Takový nárůst popularity angličtiny je také způsoben gramotnou jazykovou politikou, která

v posledních letech podporuje výuku cizích jazyků jak pro studenty v základních a středních školách, tak pro studenty na univerzitách, dále rozvojem online kurzů pro lidi všech věkových kategorií, stejně jako gramotnou politikou Ukrajiny, která v posledních letech spolupracuje s mnoha zeměmi ekonomicky. Po rozhovorech se studenty a zjištění odpovědí na ostatní otázky bylo zjištěno, že takový výběr je také způsoben tím, že univerzita nenabízí velký výběr jazyků. Mnoho studentů jasně naznačilo, že zvolili angličtinu pouze proto, že si nemohli vybrat jiný jazyk, který by jim vyhovoval, jako například polštinu nebo jeden z asijských jazyků, jako je korejština nebo japonština.

4.1.3 Otázka č. 3 Počet hodin

Graf 3 Počet hodin

Zdroj: vlastní zpracování

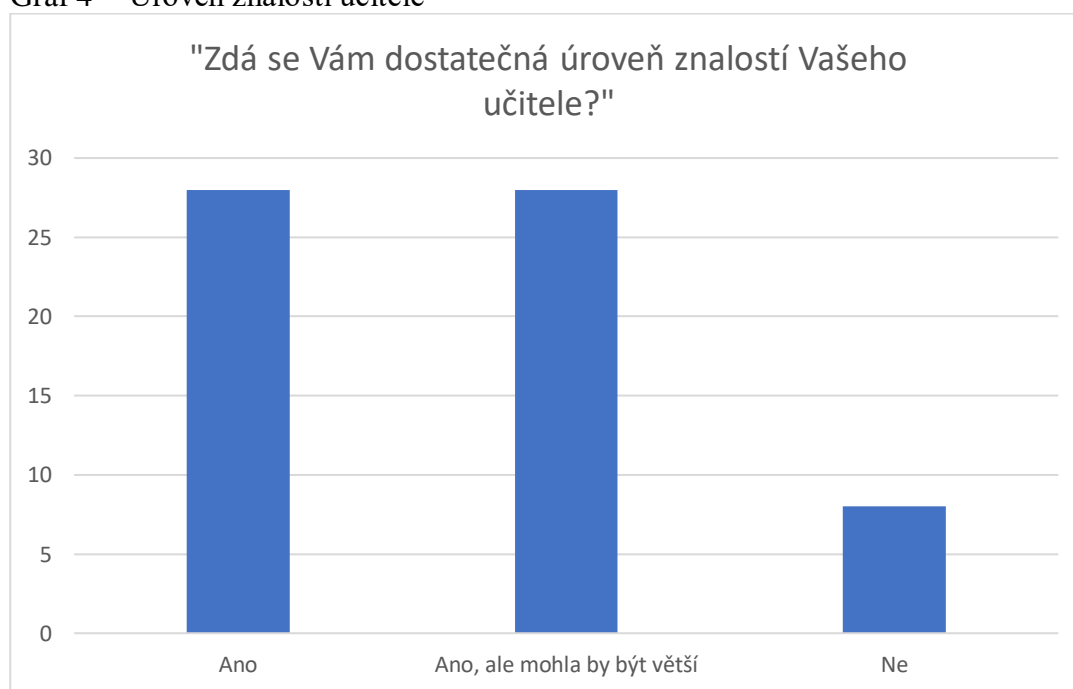
Třetí otázkou bylo "Nabízí vám univerzita dostatek hodin ke studiu cizích jazyků?", na kterou (viz graf 3) odpovědělo 22 lidí "Ano, dostatečně", 20 lidí odpovědělo "Ano, ale chtěl bych více hodin", 18 odpovědělo "Ne, chtěl bych více hodin" a 4 odpověděli "Chtěl bych méně". Tato otázka ukazuje, že většina studentů nepovažuje poskytnutý počet hodin za dostatečný (20+18), i když 20 z nich považuje to, co mají, již za dostatečné. Z hlediska jazykové politiky Ukrajiny by tato situace mohla naznačovat, že zatímco bylo v posledních letech vynaloženo úsilí na podporu výuky cizích jazyků v rámci vzdělávacího systému, dosavadní opatření nemusí být dostatečná. To může znamenat, že se Ukrajina stále potýká s

nedostatečnými jazykovými znalostmi u mnoha lidí, což může mít negativní dopad na ekonomiku země a její mezinárodní vztahy. Nicméně po krátké diskusi s některými učiteli bylo jasné, že počet hodin se v posledních pár letech zvyšuje, ale stále to pro mnoho studentů není dostatečné, jak tvrdí učitelé a dle průzkumu i studenti. 22 lidí stále považuje tento počet hodin za přijatelný pro normální studium jazyků. Čtyři lidé však tvrdí, že poskytnutý počet hodin je příliš vysoký a chtěli by jej snížit, což může svědčit o tom, že pro všechny studenty není studium jazyků jedním z prioritních úkolů během studia na univerzitě.

Celkově lze tedy říci, že výsledky ankety naznačují potřebu dalšího zlepšování jazykové politiky v Ukrajině, aby se zlepšila kvalita jazykové výuky a dosáhlo se vyšší úroveň jazykových znalostí mezi obyvatelstvem.

4.1.4 Otázka č. 4 Úroveň znalostí učitele

Graf 4 Úroveň znalostí učitele

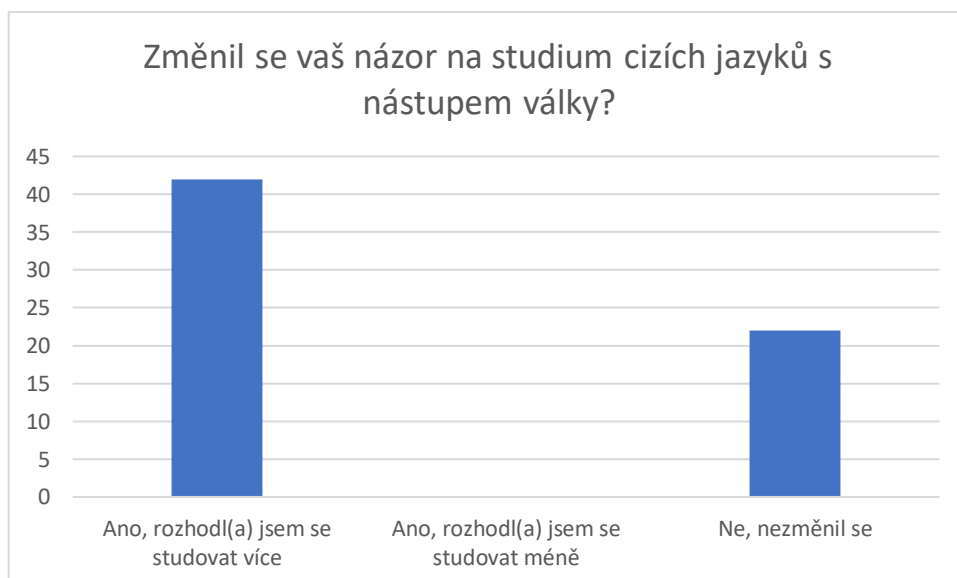
Zdroj: vlastní zpracování

Čtvrtá otázka průzkumu se týkala hodnocení úrovně znalostí učitelů. Z celkového počtu 64 respondentů (viz graf 4) odpovědělo 28 studentů, že jsou s úrovní svých učitelů spokojeni a považují ji za dostatečnou. Dalších 28 respondentů odpovědělo, že jsou s úrovní svých učitelů také spokojeni, ale rádi by viděli ještě lepší výkon a zlepšení výuky jazyků. Na druhé straně 8 respondentů odpovědělo, že nejsou spokojeni s úrovní svých učitelů jazyků a považují ji za nedostatečnou.

Tento výsledek vypovídá o tom, že úroveň výuky nespĺňuje u studentů jejich očekávání. Toto může být způsobeno nedostatečnou jazykovou politikou Ukrajiny, která by mohla vést k nedostatečné přípravě učitelů jazyků. Také by to mohlo být důsledkem nedostatečných prostředků a zdrojů, které jsou k dispozici pro výuku jazyků na této univerzitě. Je důležité, aby vzdělávací instituce měly k dispozici dostatečné zdroje a prostředky pro zajištění kvalitní výuky jazyků a aby byly zavedeny odpovídající politiky, které podporují rozvoj jazykového vzdělávání.

4.1.5 Otázka č. 5 Vliv války na výuku cizích jazyků.

Graf 5 Vliv války na výuku cizích jazyků.

Zdroj: vlastní zpracování

Pátá otázka zněla: "Změnil se váš názor na studium cizích jazyků s nástupem války?" Odpovědělo na ni 42 lidí (viz graf 5) s tím, že se rozhodli studovat více cizích jazyků. Nikdo neodpověděl, že se rozhodl studovat méně, a 22 lidí uvedlo, že se jejich názor nezměnil.

Z hlediska jazykové politiky Ukrajiny by se tato data daly interpretovat různě a je třeba mít na paměti několik faktorů. Jedním z faktorů může být současná politická situace a vztah Ukrajiny k ruskému jazyku, který býval dříve povinným předmětem ve školách. V posledních letech se ale Ukrajina snaží prosadit svou vlastní národní identitu a jazyk a

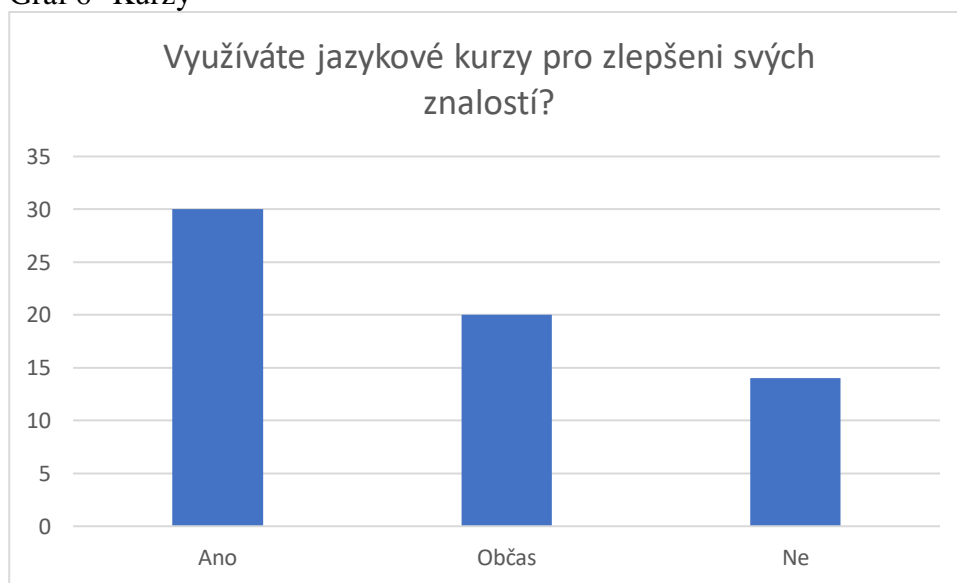
postupně tak omezovat výuku ruštiny. To může být jedním z faktorů, proč se více studentů rozhodlo věnovat čas a energii na učení se jiných cizích jazyků než ruštiny.

Dalším faktorem může být i kvalita výuky cizích jazyků na této konkrétní univerzitě. Pokud studenti nebyli spokojeni s kvalitou výuky nebo se necítili dostatečně připraveni, mohli se rozhodnout věnovat více času a úsilí na zdokonalení svých jazykových schopností.

Také je důležité brát v úvahu, že v důsledku globálního trendu, který podporuje výuku cizích jazyků, může být rozhodnutí studentů více motivováno potřebou zlepšit své jazykové schopnosti vzhledem k budoucí kariéře nebo studijním příležitostem.

4.1.6 Otázka č. 6 Kurzy pro zlepšení svých znalostí

Graf 6 Kurzy

Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi na otázku „Využíváte jazykové kurzy pro zlepšení svých znalostí?“ ukazují (viz graf 6), že 30 z nich odpovědělo "ano", což naznačuje, že tito studenti aktivně hledají zdroje a příležitosti k zdokonalení svých jazykových schopností. Dalších 20 studentů odpovědělo, že kurzy používají pouze občas, což může znamenat, že buď nemají dostatek času nebo peněz na úplné využití těchto kurzů, nebo nemají pocit, že by to bylo nutné pro jejich další kariéru nebo osobní rozvoj. Naopak 14 studentů odpovědělo "ne", což by mohlo ukazovat na nedostatek motivace nebo prostředků pro využití těchto kurzů.

Z hlediska jazykové politiky Ukrajiny by tato otázka mohla ukázat, jak účinné jsou různé programy podpory jazykového vzdělávání a zda existuje dostatek zdrojů pro podporu studentů v jejich snaze zlepšit své cizojazyčné znalosti. Pokud se ukáže, že studenti nevyužívají dostatečně tuto příležitost, mohlo by to naznačovat potřebu větší investice do jazykového vzdělávání nebo zlepšení dostupnosti jazykových kurzů a programů.

4.1.7 Otázka č. 7 Využití tištěných slovníků

Graf 7 Využití tištěných slovníků

Zdroj: vlastní zpracování

Na sedmou otázku "Používáte slovníky pro překlad?" odpovědělo 14 respondentů, (viz graf 7) že "Ano, používám slovníky", 12, že "Zřídka používám slovníky" a 38 odpovědělo, že "Ne, používám pouze online překladače".

Pokud jde o jazykovou politiku Ukrajiny, zdá se, že využívání slovníků a online překladačů může mít vliv na úroveň znalosti cizích jazyků. Pokud se lidé příliš spoléhají na online překladače, mohou ztratit schopnost překládat samostatně a efektivně komunikovat v cizím jazyce. V tomto ohledu by mohlo být podporováno používání slovníků jakožto prostředku ke zdokonalování jazykových dovedností, a to zejména v rámci vzdělávacího systému Ukrajiny.

Také to může znamenat, že v dnešní době s dostupností online pomocníků při výuce jazyků, online překladače a různé webové stránky vytlačují tištěné slovníky, protože s nimi jsou spojeny určité nevýhody a komplikace. Tento trend také ukazuje, že Ukrajina je poměrně

rozvinutou zemí, která pro vzdělávání svých studentů stále více využívá moderní technologie a již není potřeba používat tištěné slovníky.

4.1.8 Otázka č. 8 Komunikace s rodilým mluvčím

Graf 8 Komunikace s rodilým mluvčím

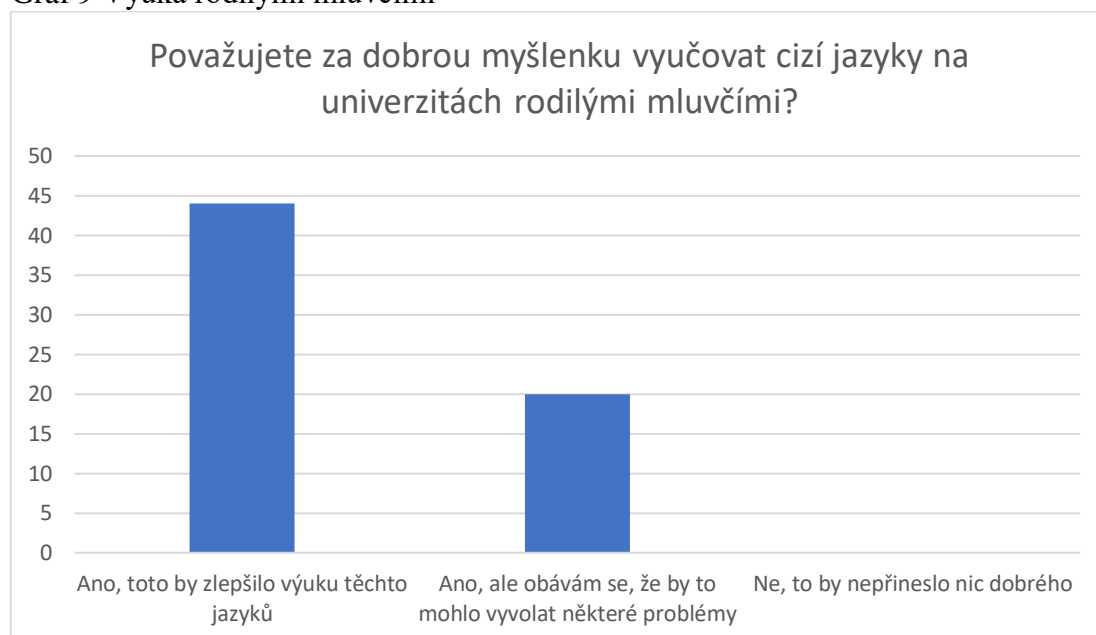
Zdroj: vlastní zpracování

Na osmou otázku "Komunikujete s rodilým mluvčím?" (viz graf 8) odpovědělo 16 lidí "ano", 42 lidí odpovědělo "občas komunikuji s rodilým mluvčím" a 6 lidí odpovědělo "nikdy jsem s rodilým mluvčím nemluvila/mluvil".

Výsledek ukazuje, že většina studentů komunikuje s rodilými mluvčími cizího jazyka, který se učí, což může naznačovat, že mnoho studentů velmi vážně přistupuje k výuce jazyka a zároveň naznačuje, že je to velmi dostupné v moderním světě a že mnoho studentů na Ukrajině z toho profituje. V tomto je třeba vidět pozitivní vliv jazykové politiky Ukrajiny. Přesto stále existuje určité procento studentů, kteří toto považují za zbytečné, bojí se takovéto komunikace, což lze interpretovat jako nedostatečnou práci jazykové politiky na popularitu tohoto způsobu studia cizího jazyka.

4.1.9 Otázka č. 9 Výuka rodilými mluvčími

Graf 9 Výuka rodilými mluvčími

Zdroj: vlastní zpracování

Devátá otázka zněla: "Považujete za dobrou myšlenku vyučovat cizí jazyky na univerzitách rodilými mluvčími těchto jazyků?" Na tuto otázku odpovědělo 44 studentů (viz graf 9): "Ano, toto by zlepšilo výuku těchto jazyků", 20 studentů odpovědělo "Ano, ale obávám se, že by to mohlo vyvolat některé problémy". Nikdo nezvolil odpověď: "Ne, to by nepřineslo nic dobrého."

Z těchto odpovědí lze usoudit, že většina studentů má pozitivní názor na vyučování cizích jazyků rodilými mluvčími na univerzitách, ale stále existuje menší počet studentů, kteří mají obavy z možných problémů, které by to mohlo způsobit. Může to být způsobeno tím, že v minulosti nebyla dostatečně zdůrazněna důležitost vyučování cizích jazyků na univerzitách pomocí rodilých mluvčích, což může být interpretováno jako selhání jazykové politiky. Zvýšení povědomí o výhodách tohoto způsobu výuky a úsilí o zlepšení kvality tohoto procesu mohou pomoci změnit názor těch studentů, kteří mají obavy.

4.1.10 Otázka č. 10 Vliv jazykové politiky Ukrajiny na výuku cizích jazyků

Graf 10 Vliv jazykové politiky Ukrajiny na výuku cizích jazyků

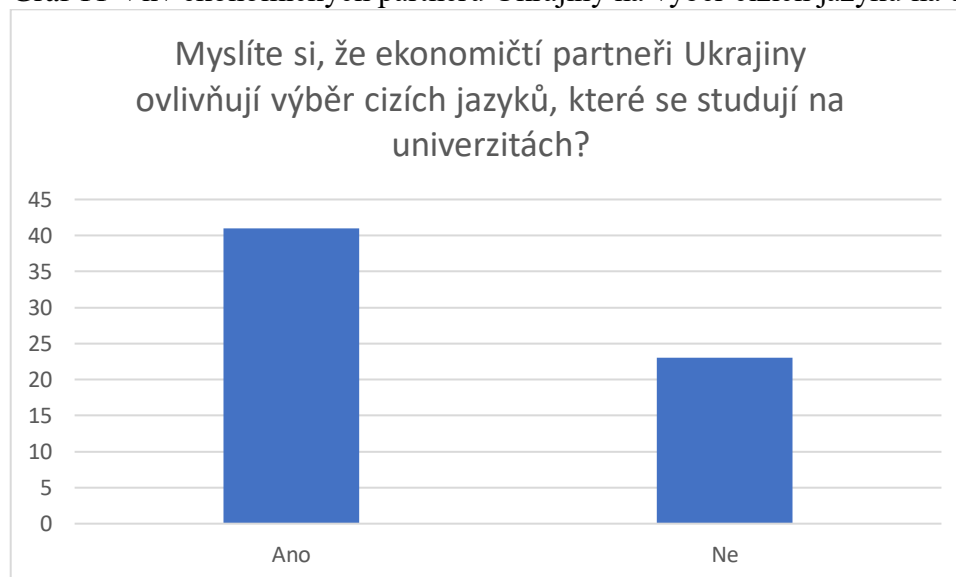

Zdroj: vlastní zpracování

Desátá otázka zněla: "Vidíte vliv jazykové politiky Ukrajiny na výuku cizích jazyků na univerzitách?" Na tuto otázku (viz graf 10) odpovědělo 40 studentů "Ano", což může naznačovat, že většina studentů si uvědomuje vliv jazykové politiky na výuku cizích jazyků a je zainteresována na téma jazykové politiky. Na druhé straně, 24 studentů odpovědělo "Ne", což by mohlo naznačovat, že někteří studenti se snaží oddělit výuku cizích jazyků od jazykové politiky a vidí ji jako dvě oddělené záležitosti. Nicméně, toto rozdělení může být také způsobeno nedostatečným povědomím o vztahu jazykové politiky a výuky cizích jazyků na univerzitách. Celkově tato otázka může poukázat na důležitost jazykové politiky v procesu výuky cizích jazyků na univerzitách a na nutnost zlepšit informovanost studentů o této problematice.

4.1.11 Otázka č. 11 Vliv ekonomických partnerů Ukrajiny na výběr cizích jazyků na univerzitách

Graf 11 Vliv ekonomických partnerů Ukrajiny na výběr cizích jazyků na univerzitách

Zdroj: vlastní zpracování

Jedenáctá otázka zněla: "Myslíte si, že ekonomiční partneři Ukrajiny ovlivňují výběr cizích jazyků, které se studují na univerzitách?" Na tuto otázku (viz graf 11) odpovědělo 41 studentů "Ano" a 23 studentů zvolilo odpověď "Ne". Tato otázka má důležité politické a ekonomické souvislosti, které se týkají jazykové politiky Ukrajiny a vztahů Ukrajiny se zahraničními partnery. V souvislosti s evropskou integrací a snahou Ukrajiny o upevnění svého postavení na mezinárodní scéně se jazyková politika stává důležitou otázkou.

Ekonomičtí partneři Ukrajiny, zejména země Evropské unie a Spojených států mají velký vliv na ekonomiku Ukrajiny a tedy i na její jazykovou politiku. Tyto země podporují učení se angličtiny jako druhého jazyka a obecně preferují jazyky s větší mezinárodní prestiží.

Je tedy pravděpodobné, že výběr cizích jazyků na univerzitách Ukrajiny bude ovlivněn ekonomickými partnery západního světa. Nicméně, v poslední době Ukrajina zvyšuje svou spolupráci s Asií a jinými východními zeměmi, což může znamenat zvýšení zájmu o jazyky těchto zemí.

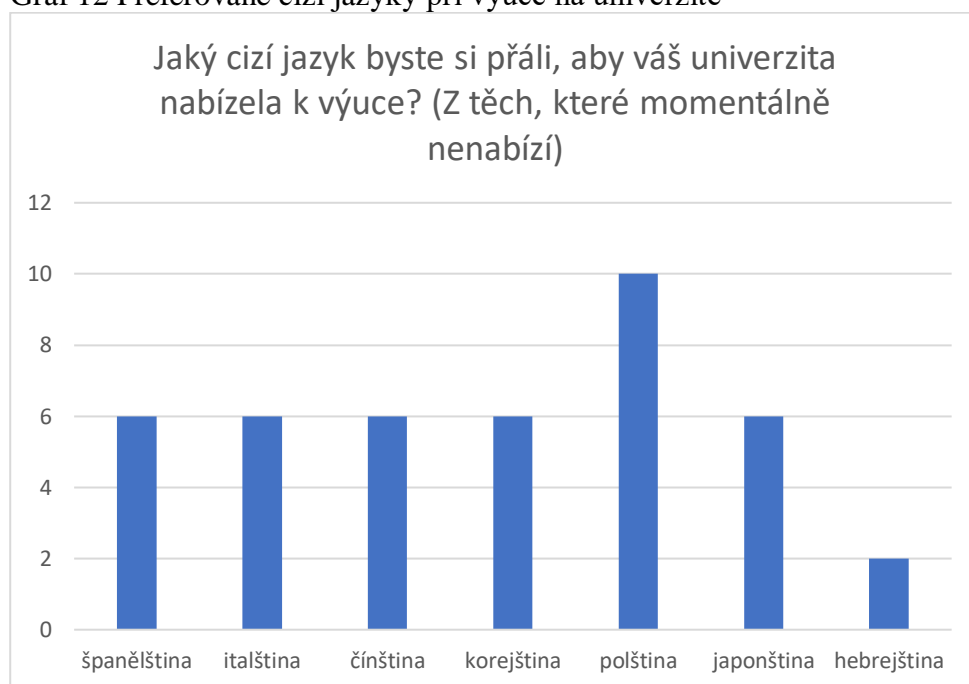
V kontextu jazykové politiky Ukrajiny by se tato otázka mohla týkat i otázky úředních jazyků v zahraničním obchodě. V roce 2019 byl schválen zákon, který umožňuje používání

jiných jazyků než ukrajinštiny v obchodních dohodách, pokud jsou obě strany dohodnuty na jiném jazyce. Přesto tato otázka stále vyvolává diskuse a spory v zemi.

Celkově lze tedy říci, že ekonomičtí partneři Ukrajiny mohou mít vliv na výběr cizích jazyků na univerzitách, nicméně tato otázka se týká i širšího kontextu jazykové politiky Ukrajiny a vztahů s ostatními zeměmi.

4.1.12 Otázka č. 12 Preferované cizí jazyky při výuce na univerzitě

Graf 12 Preferované cizí jazyky při výuce na univerzitě

Zdroj: vlastní zpracování

Dvanáctá otázka zněla: "Jaký cizí jazyk byste si přáli, aby váš univerzita nabízela k výuce? (Z těch, které momentálně nenabízí)". Nejvíce studentů (10) odpovědělo, že by chtěli, aby byla na univerzitě nabízena polština (viz graf 12). Na druhém místě s šesti hlasy byly španělština, italština, čínština, korejština a japonština. Dále dva studenti chtěli mít hebrejštinu jako cizí jazyk na univerzitě.

Výsledky ankety ukazují, že poptávka po jazykových kurzech na univerzitách vychází především z praktických potřeb studentů v oblasti práce a obchodu. Polský jazyk byl nejžádanější, což může být důsledkem blízkých vztahů mezi Ukrajinou a Polskem a rostoucího počtu polských firem na Ukrajině a pracovních příležitostí v Polsku. V současné

době mnoho Ukrajinců migruje do Polska kvůli práci a studiu, což zvyšuje poptávku po znalosti polského jazyka.

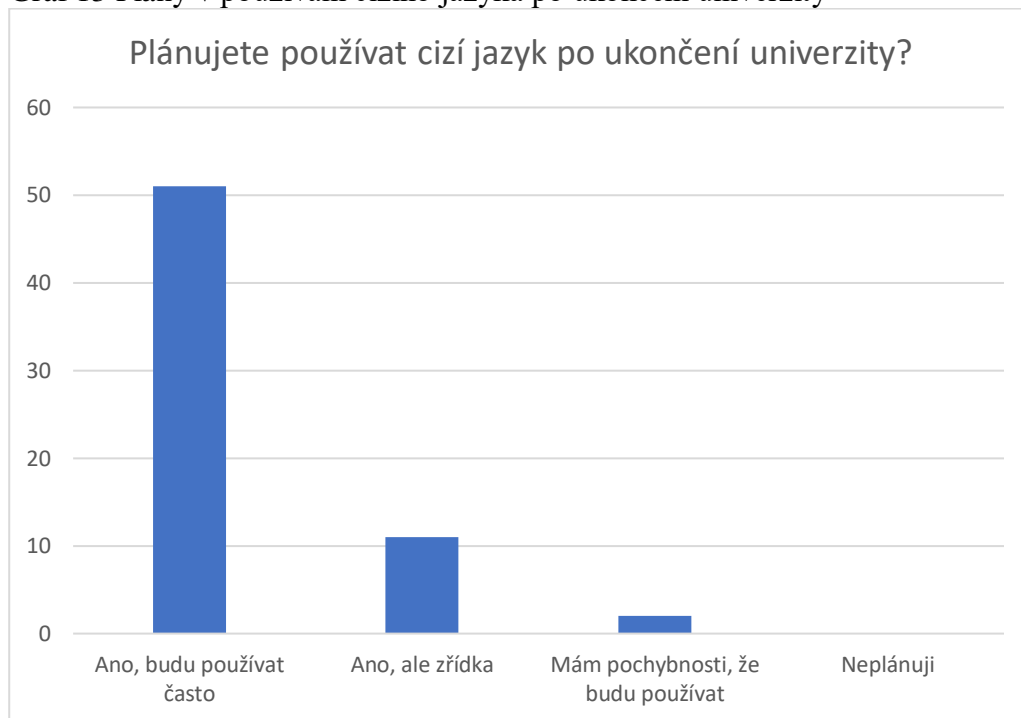
Dále se objevily preference pro jazyky z asijského regionu, jako jsou čínština, korejština a japonština, což může být důsledkem růstu hospodářských vazeb mezi Ukrajinou a těmito zeměmi. Ukrajina se snaží zlepšovat své vztahy s asijskými partnery a podporovat obchod s nimi, což může vysvětlovat poptávku po jazykových kurzech těchto zemí. Španělština a italština byly vždy poměrně populárními jazyky při výuce na Ukrajině, protože znalosti těchto jazyků přinášely mnoho příležitostí v budoucím rozvoji.

Výsledky ankety ukazují také zájem studentů o jazyky, které jsou spojeny s komunitami na Ukrajině, jako je hebrejštiny. To může být důsledkem existence velké komunity Židů na Ukrajině, kteří jsou často aktivní v oblasti kultury a obchodu.

Celkově tedy výsledky ankety naznačují, že jazyková politika Ukrajiny by měla být zaměřena na podporu výuky jazyků, které jsou důležité pro hospodářské vztahy a obchodní aktivity s partnerskými zeměmi.

4.1.13 Otázka č. 13 Plány v používání cizího jazyka po ukončení univerzity

Graf 13 Plány v používání cizího jazyka po ukončení univerzity

Zdroj: vlastní zpracování

Třináctá otázka zněla: "Plánujete používat cizí jazyk po ukončení univerzity?" Na tuto otázku (viz graf 13) odpovědělo 51 studentů "Ano, budu používat často", 11 studentů odpovědělo "Ano, ale zřídka" a 2 studenti odpověděli "Mám pochybnosti, že budu používat". Nikdo z dotázaných studentů nevybral možnost "Neplánuji".

Tento výsledek naznačuje, že většina studentů, která se účastnila průzkumu, plánuje používat cizí jazyk po ukončení univerzity. Toto je důležité z hlediska jazykové politiky Ukrajiny, protože ukazuje, že studenti si uvědomují důležitost cizích jazyků pro svou budoucí kariéru a jsou ochotni je používat. To by mohlo vést k podpoře výuky cizích jazyků na univerzitách a k posílení jazykového vzdělávání v celé zemi.

Zároveň však odpovědi studentů naznačují, že existují rozdíly v tom, jak často plánují používat cizí jazyk. Z tohoto důvodu by bylo důležité, aby výuka cizích jazyků na univerzitách byla přizpůsobena potřebám studentů a zaměřena na to, aby studenti získali praktické jazykové dovednosti, které budou moci používat v reálných situacích v pracovním prostředí.

Celkově lze tedy říci, že studenti uvědomují důležitost cizích jazyků pro svůj budoucí prospěch a jsou ochotni je používat. To by mohlo mít pozitivní dopad na jazykovou politiku Ukrajiny a podpořit výuku cizích jazyků v celé zemi.

4.2 Interview s učiteli

V rámci praktické části bakalářské práce byl proveden rozhovor s učiteli cizích jazyků, ve kterém se mnoho témat týkalo jak vzdělávání studentů, tak jejich pracovního zařazení a vzdělávání učitelů.

Zejména na základě rozhovoru s jedním z učitelů je třeba mít na paměti, že od roku 2020 byla na Ukrajině více než polovina všech hodin vzdělávání vedena online formou v důsledku pandemie koronaviru, kdy byly univerzity zavřeny po dostatečně dlouhou dobu. Od září 2021 se však řádná forma výuky znovu obnovila, ale trvala jen do února 2022. V konečné fázi v únoru se však kvůli zahájení plnohodnotné války na území Ukrajiny muselo vzdělávání opět převést do online formátu, který stále pokračuje. V souvislosti s tím se učitelé setkávali s mnoha obtížemi, počínaje tím, že ne pro každého bylo snadné si tento formát osvojit, protože mnoho učitelů jsou lidé starší 50 let, kteří měli obtíže s používáním nových technologií, a konče tím, že v této formě výuky bylo obtížné provádět obvyklé výukové aktivity a dostatečně kontrolovat studenty.

Když však museli v únoru 2022 náhle přejít na online vzdělávání, proběhlo to prakticky bez problémů, protože vše bylo již připraveno. Podle vyjádření učitele to naučilo učitele, studenty a univerzity lépe osvojit si nejen nástroje nezbytné pro online vzdělávání, ale také rozvíjet své dovednosti a více implementovat technologie do výuky, jako například rozhovory s rodilými mluvčími, které by při prezenční výuce nebyly možné, ale během online výuky umožnily jednoduše se spojit s rodilým mluvčím a mluvit s ním na různá témata.

Druhou důležitou tematikou diskuse se staly priority mezi studenty při výběru cizích jazyků. Vzhledem k tomu, že se tyto trendy v posledních několika letech mění, nemohli učitelé o nich nemluvit. V rozhovoru s nimi bylo podrobně rozebráno, že priority studentů se velmi rychle mění a pokud před pouhými 10 lety studenti většinou volili pouze angličtinu a

němčinu, nyní mnoho studentů chce mít na výběr mnohem více jazyků, což je v první řadě spojeno s gramotnou jazykovou politikou Ukrajiny v posledních letech a jejím směřováním k eurointegraci a ekonomickým vztahům se zeměmi Asie. Tento trend podle názoru učitelů bude v nejbližších letech jen sílit. Učitelé se také obávají, že v budoucnu nebude dostatek kvalifikovaných učitelů pro tak velkou poptávku.

Jedním z hlavních důvodů, proč můžeme v budoucnosti očekávat nedostatek učitelů cizích jazyků na Ukrajině, je finanční otázka. Toto je jedním z hlavních problémů v oblasti vzdělávání na Ukrajině, který nelze přehlédnout. Průměrná mzda učitelů na Ukrajině je výrazně nižší ve srovnání s evropskými zeměmi. A v některých případech je dokonce několikanásobně nižší. To může být obrovským problémem pro budoucí generace, které nebudou mít motivaci stát se učiteli kvůli nízkému platu. Situace se v posledních 5 letech postupně zlepšovala a platy učitelů se zvyšovaly, nicméně v současné době se mnoho učitelů obává, že se nebudou moci těšit z dalšího zlepšení financování kvůli válce a tím podkopané ekonomice země. To je také jeden z důvodů, proč v blízké budoucnosti pravděpodobně nebude vyvíjen tlak na zajištění výuky rodilými mluvčími.

Jazyková politika v posledních několika letech má velký vliv na výuku cizích jazyků na univerzitě, především na výukové metody. Ještě na počátku tohoto století probíhala výuka na ukrajinských univerzitách pomocí starých sovětských metodik, které nebyly špatné, ale již podle názoru učitelů poměrně zastaralé. Nicméně v posledním desetiletí se oblast vzdělávání značně změnila, například používání nových technologií při výuce. Také učitelé si povšimli, že současná výuka cizích jazyků na univerzitě zahrnuje mnohem více mluvení se studenty a mnoho ústních úkolů, což se výrazně liší od sovětských metod. Stejně již zmíněné rozhovory online s rodilými mluvčími by byly v minulých systémech výuky nemožné.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Výsledky průzkumu mezi studenty

Už od první otázky bylo jasné, že téma bude velmi otevřené pro diskuse a debaty, protože mnoho studentů si stěžovalo na to, že univerzita jim nedává dostatečně širokou škálu jazyků k výběru. To bylo překvapivé i pro autora práce, který měl s tímto tématem přímé zkušenosti díky svému spojení s ukrajinským vzděláním. To také ukázalo obrovský zájem studentů o cizí jazyky, které se v posledních letech staly velmi populárními po celé Ukrajině díky úspěšné jazykové politice Ukrajiny.

Také otázka číslo 3 vyvolala mnoho překvapení a potvrdila velkou popularitu cizích jazyků mezi studenty, neboť výsledky průzkumu ukázaly, že 38 (20+18) ze 64 studentů považuje počet hodin, které univerzita nabízí pro studium cizích jazyků, za nedostatečný. To bohužel ukazuje, že studium jazyků probíhá ne s tou rychlostí a intenzitou, jakou by mohlo probíhat, což má negativní vliv na vzdělání jako celek. Nicméně to ukazuje touhu studentů po vzdělání, což je zase velkým plusem.

Například otázka číslo 8 ukázala, že poměrně málo lidí se stýká s rodilými mluvčími jazyka pravidelně, což nebylo velkým překvapením, pouze ukázalo, že jazyková politika v této oblasti zatím nefunguje dobře. Co však překvapilo, bylo to, že 42 ze 64 studentů odpovědělo, že se občas setkávají s rodilými mluvčími jazyka, který studují. To bylo pro autora malým překvapením, protože dříve se předpokládalo, že ukrajinští studenti se málo stýkají s cizinci, ale popularita jazyků v posledních letech tak vzrostla, že tak velké množství lidí už přestává mít obavy z komunikace s cizinci. To také souvisí s dostupností sociálních sítí a velkým množstvím online zdrojů, které umožňují studentům z různých zemí komunikovat a sdílet znalosti a zkušenosti.

Otázka číslo 9 byla pro autora jedním z největších překvapení. Nepřekvapuje tolik, že názor studentů na to, zda používat pro výuku jazyků rodilé mluvčí, se lišil. Ale překvapením bylo to, že žádný z dotazovaných studentů neupřednostnil tuto myšlenku úplně. Mnoho studentů odpovědělo, že by chtěli zkusit, ale bojí se obtíží, ale nikdo neodpověděl, že by nechtěl vyzkoušet komunikaci s rodilými mluvčími, což pouze zdůrazňuje obrovskou touhu studentů studovat cizí jazyky i přes obavy a obtíže.

Přibližně stejné překvapení vyvolala i poslední otázka, která měla za úkol zjistit, zda studenti plánují používat cizí jazyky v každodenním životě nebo v práci po dokončení univerzity. Autor očekával, že mnoho studentů plánuje jejich použití, ale neočekával, že nikdo nevybere možnost "neplánuji", což znovu ukazuje obrovský zájem studentů o studium cizích jazyků a gramotnou jazykovou politiku Ukrajiny.

Na otázku číslo 12, ve které měli studenti odpovědět, jaké jazyky by měla univerzita nabízet ke studiu, je třeba se podívat zvlášť. Docela mnoho studentů napsalo, že by rádi studovali polský jazyk. Tento fakt autora poměrně silně překvapil, protože oblasti, které jsou v přímé blízkosti Polska, obvykle projevují velký zájem o polský jazyk, ale na východě Ukrajiny se to neočekávalo. To ještě jednou zdůraznilo nesmírně silné hospodářské a již kulturní vazby s Polskem.

Celkově by se dalo říci, že situace na univerzitě je poměrně složitá, měly by se přidávat jazyky pro výuku a rozvíjet a zlepšovat metody výuky studentů. Studenti opakovaně prokázali obrovskou touhu učit se jazyky, kterou univerzita v současné době není schopna plně uspokojit a bohužel neposkytuje dostatečné možnosti pro studium řady jazyků. Univerzita by si měla pravidelně provádět podobné průzkumy mezi studenty, aby lépe porozuměla přáním, preferencím a možnostem svých studentů.

5.2 Výsledky rozhovoru s učiteli

Rozhovor s učiteli otevřel mnoho detailů a zajímavých vlastností jazykové politiky Ukrajiny a jejího vlivu na vzdělávání jako celku, protože každá změna v jazykové politice má přímý vliv na vzdělávání. Mnoho diskusí vyvolala témata jako je online vzdělávání, s nímž se Ukrajina v posledních letech potýká. Mnoho učitelů v tom vidí pouze negativa a netrpělivě čekají na návrat prezenční formy výuky, ale jsou také učitelé, kteří si uvědomují situaci a místo očekávání využívají maximálně všechny výhody online vzdělávání, jako jsou například rozhovory s rodilými mluvčími nebo online sledování filmů s jejich paralelním rozbořením.

Také vliv jazykové politiky se stal malým tématem pro diskusi. Ne všichni učitelé k této problematice zaujímali stejné stanovisko. Někteří pozorovali její zkomplikování a příliš rychlý vývoj, kdy prostě nestíhají měnit nebo přizpůsobovat své programy. Na druhé straně někteří učitelé tvrdí, že stálé aktualizace jsou pro ně a pro vzdělání obecně pouze prospěšné, protože udržují jak studenty, tak pedagogy v kondici a neustále nabízejí nové a nové metody.

Situace s platy je pravděpodobně jedním z největších problémů v ukrajinském vzdělávání jako celku a ve výuce jazyků obzvláště. Malé platy učitelů odrazují lidi od toho, aby se stali pedagogy na univerzitách. Toto je také jeden z důvodů, proč téměř neexistují rodilí mluvčí, kteří by vyučovali cizí jazyky na ukrajinských vysokých školách s výjimkou velmi vzácných případů. Cizinci, kteří jsou zvyklí na mnohem vyšší platy v porovnání s Ukrajinou, jednoduše nevidí důvod, proč by se měli účastnit výuky ukrajinských studentů. Bylo by vhodné postupně navyšovat platy učitelům cizích jazyků a přitahovat více zahraničních specialistů pro výuku studentů.

6 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo podrobněji prozkoumat jazykovou politiku Ukrajiny a pochopit její specifika a vliv různých faktorů na ni. Z výsledků této práce je patrné, že jazyková politika je velmi složitá a mnohostranná a ovlivňuje ji celá řada faktorů. Prošla dlouhým a složitým vývojem a v současné době se nachází možná v jedné z nejtěžších situací v historii nezávislé Ukrajiny. Vojenský konflikt na Ukrajině má přímý vliv na jazykovou politiku a z tohoto důvodu musí být nyní nesmírně flexibilní a silná, aby se mohla přizpůsobovat rychlým změnám. Jazyková politika a jazyková situace na Ukrajině byly po celou dobu své historie vystaveny velkému tlaku ze strany Ruska a dalších zemí. Samotný ukrajinský lid také ovlivňoval vývoj jazykové politiky a mnohdy ho výrazně zpomalil. Překonávání těchto výzev může vést k zásadním změnám v historii světové jazykové politiky.

Jazyková politika hraje klíčovou roli nejen v zachování a rozvoji jazykového dědictví dané země, ale také v mezinárodních vztazích. Ukrajina jako multikulturní a mnohojazyčná země se potýká s různými výzvami v oblasti jazykové politiky, například s potřebou zajištění rovných jazykových práv různých jazykových skupin, s podporou jazykového vzdělávání a s výběrem oficiálních jazyků státu. Vzhledem k tomu, že jazyková politika se odráží v mnoha aspektech života, včetně vzdělávání, kultury, politiky a hospodářství, je důležité, aby byla plánována a implementována zodpovědně a v souladu s potřebami a zájmy občanů. To může pomoci posílit jednotu a soudržnost země a přispět k udržitelnému rozvoji a prosperitě.

Jazyková politika se také projevuje ve vzdělávání a výuce jazyků, což je téma této práce. Výuka jazyků na Státní zemědělsko-hospodářské univerzitě ve městě Dnipro byla analyzována a byly identifikovány různé aspekty, které ovlivňují výuku jazyků na této univerzitě.

Jedním z nejdůležitějších aspektů, které by měly být zlepšeny, je počet cizích jazyků, které si studenti mohou vybrat pro studium. Toto je velký problém, který se v Ukrajině vyskytuje a nad kterým nelze zavírat oči. Studenti by měli mít přístup k dostatečnému množství znalostí a univerzita by je v tom měla podporovat. Bohužel v současné době se tyto trendy ještě nedají pozorovat.

Další důležitou otázkou se stalo množství hodin, které univerzita nabízí pro výuku cizích jazyků. Toto je také problém, který by měl být řešen okamžitě, protože to má přímý vliv na kvalitu znalostí. To vede k tomu, že mnoho studentů hledá alternativy, jako jsou soukromé jazykové kurzy, což může být pro ně finančně náročné. Proto by bylo pro univerzitu důležité zajistit dostatečný počet hodin na studium cizích jazyků a poskytnout studentům kvalitní výuku.

Další velmi důležitou tématikou se stala mzda učitelů, která, jak jsem zjistil/a během rozhovorů s učiteli, má přímý vliv na kvalitu vzdělání v celé Ukrajině a zejména na univerzitě. Tento problém existuje již mnoho desetiletí, avšak nebylo pozorováno žádné zásadní řešení, pouze malé reformy v oblasti vzdělávání. Je to však velmi důležitá součást kvalitního vzdělání v Ukrajině.

Tyto poznatky mohou být užitečné pro vylepšení výuky a podpory multikulturního prostředí na této univerzitě.

V neposlední řadě, tato práce ukazuje, že jazyková politika je stále aktuálním tématem a bude mít důležitou roli v budoucnu. Je třeba hledat nová řešení a inovativní přístupy, aby byla jazyková politika účinná a odpovídala potřebám společnosti.

7 Seznam použitých zdrojů

- BILANIUK, L. 2005. *Language policy and discursive practice: The case of Ukraine*. Nationalism and Ethnic Politics. 11(1), 1-25 s.
- Cambridge University Press, 2012. *The Cambridge Handbook of Language Policy*. ISBN 0521195659, 9780521195652
- FISHMAN, Joshua A. 1968. *Language Problems in Developing Nations*. New York: Wiley.
- FLIER, M., GRAZIOSI, A, eds. 2017. *The battle for Ukrainian: a comparative perspective*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press. ISBN 978-1-932650-17-4. OCLC 992563580.
- GLADKOVA, H., VAČKOVA, K. 2013. *Jazykové právo a slovanské jazyky*. Praha: FFUK. 588 s. ISBN 978-80-7308-464-6
- HRYCYK, R. 2017. *The language policy of Ukraine: achievements and challenges*. Journal of Multilingual and Multicultural Development
- IAKOVENKO, I., & KOVALCHUK, T. 2021. *Active Learning in English Language Teaching: Practical Experience of Ukrainian Higher Educational Institutions*. *English Language Teaching*.
- Kyiv International Institute of Sociology. 2022. *Що сталося зі знанням української мови українцями під час війни на сході України?* Dostupné z <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1027&page=1>
- KUDINA, L. 2007. *Мовна ситуація в Україні: думка молоді*.
- MAKARČUK, S. 2004. *Etnohrafija Ukrajinu. Navčalnyj posibnyk*. 2. vyd. Lvov: Svit. 520 s. ISBN 966-603-371-2.
- MAKSIMOVTSOVA, K. 2019. *Language Conflicts in Contemporary Estonia, Latvia and Ukraine*. *Soviet and Post-Soviet Politics and Society*. Vol. 205. Stuttgart: ibidem. ISBN 978-3-8382-1282-1.
- MELNYK, I. 2015. *Language Policy and Language Conflict in Ukraine*. *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal* 3(1), 1-10 s
- PAUWELS, A. 2017. *Language in Conflict: The Case of Ukraine*. Palgrave Macmillan.
- PONOMARIV, O. 2000. *Stylistyka súčasnoji ukrajinskoji movy*. 3. vyd. Ternopol: Navčalna knyha - Bohdan. 248 s. ISBN 966-7520-80-3.
- REZNIK, V. 2018. "Language Policy in Independent Ukraine: A Battle for National and Linguistic Empowerment". In Andrews, Ernest (ed.). *Language Planning in the Post-Communist Era: The Struggles for Language Control in the New Order in Eastern Europe, Eurasia and China*. Palgrave Macmillan. pp. 169–192. ISBN 978-3-319-70925-3.

SOLCHANYK, R. 2001. *Ukraine and Russia: The Post-Soviet Transition*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, Inc. ISBN 0-7425-1017

Szabó, M. 2019. New Developments in Ukrainian Language Policy. *Hungarian Journal of Minority Studies*, 1-2(2019), 107-121

ŠACHMATOV, O., KRYMSKYJ, A. 1922. *Korotkyj narys istoriji ukrajinskoji movy ta chrestomatija*. Kyjev: Vydavnyče tovarystvo Drukar. 184 s

TARASOVIČOVA, N., KLYMENKO, V. 2014. *Challenges and opportunities*. *Journal of Language and Politics*

TEREMKO, Vasyl. *Literaturoznavčyj slovnyk-dovidnyk*. Kyjev: Akademiya, 1997. 752 s. ISBN 966-580-003-5.

TERES, N., KUDINOV, D. 2020. *Language policy in Ukrainian educational system*. In: *Facta Simonidis*. sv. 13. Zamość: Wydawnictwo Uczelni Państwowej im. Szymona Szymonowicza. ISSN 1899-3109

ЛОЗИНСЬКИЙ, Р. 2008. *Мовна ситуація в Україні (суспільно-географічний погляд): монографія*. ISBN 9666136341

ЛОПУШИНСКИЙ, И. 2006. *Формування та реалізація державної мовної політики в галузі освіти України: досвід, проблеми та перспективи*. Київ-Херсон: Олді-плюс. 414s. ISBN 966-7914-99-5.

ФОМИН, А. И. 2003. *Языковой вопрос в Украине: идеология, право, политика*. Луганськ: Министерство образования и науки Украины, восточноевропейский национальный университет им. Владимира Даля. 114s ISBN – 966-590-408-6